2e Jaargang No. 6 - April 1947

HUMANITAS

ORGAAN VAN DE STICHTING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

REDACTIE: P. C. FABER EN J. BOETJE - Medewerkers: Mr. L. A. Donker, Mr. R. Friedman-v. d. Heide, E. Geerts, Dr. F. Grewel, Dr. G. Th. Kempe, D. Q. R. Mulock Houwer, H. Ploeg Jr., Dr. A. Querido, Mr. B. v. d. Waerden, e.a. - Adres Redactie en Administratie: Frederiksplein 46 Amsterdam-Centrum, Telefoon 36833, Gem. Giro S 602

EEN MIJLPAAL

Enige malen wezen we er in ons orgaan op, dat, naar onze mening, de Kinderbescherming alleen dan goed kan functionneren, als er een harmonieuze samenwerking is tussen overheids- en particulier initiatief.

Eveneens constateerden we, dat, naar onze opvatting, het Rijk zijn taak in dit opzicht niet op die wijze en in die mate vervulde, dat de algemene toestand bevrediging kon schenken..

Vooral ten opzichte van de criminele jeugd missen we de ferme, flinke, frisse aanpak, die toch zo dringend noodzakelijk is.

Van de 7e Afdeling van het Departement van Justitie gaat niet die stuwende kracht uit, die voor deze tijd vereist is. In vakkringen werd herhaaldelijk de klacht geuit, dat het Departement van Justitie wel min of meer steriel lijkt te zijn.

Aanvankelijk koesterden we na de bevrijding de hoop, dat van de Afdeling Vorming Buiten Schoolverband aan het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen een energieke poging zou uitgaan, om paal en perk te stellen aan de dreigende ontsporing van onze jeugd.

Helaas wordt het hoe langer zo meer duidelijk, dat de komst van minister Gielen op het Dep. van Onderwijs meer en meer afbreuk zal doen aan de nieuwe plannen. Een stemming van pessimisme neemt de overhand en van de Rijksoverheid wordt weinig nieuw initiatief verwacht.

Echter er is nog de mogelijkheid van gemeentelijk initiatief en het is ons een grote vreugde te vermelden, dat Amsterdam de tekenen des tijds verstaat en met een ferme aanpak zal komen.

Nadat door de raadsfractie van de Partij van de Arbeid uit haar midden was benoemd een commissie, die het jeugdvraagstuk en de taak van de gemeente ten opzichte van dit vraagstuk aan een nader onderzoek zou onderwerpen, bleek ook bij de andere fracties in de Amsterdamse raad grote belangstelling voor dit vraagstuk te bestaan.

Na onderling overleg besloot de gemeenteraad op 10 April 1946 een commissie van raadsleden in te stellen, welke commissie tot opdracht kreeg, na te gaan, welke de taak der gemeente dient te zijn met betrekking tot de Jeugdzorg.

Enige tijd geleden is deze commissie met haar werk gereed gekomen en Burgemeester en Wethouders hebben nu het rapport van deze commissie voorzien van de nodige voorstellen, bij de raad ingediend. Welke zijn nu deze voorstellen?

Allereerst wordt uitgesproken, dat het noodzakelijk is, dat van gemeentewege wordt overgegaan tot oprichting van een Gemeentelijk Bureau voor de Jeugdzorg. B. & W. zijn van mening, dat de taak van dit gemeentelijk bureau zal zijn, op het gebied van de jeugdzorg prophylactisch (voorkomend) stimulerend (bevorderend) en coördinerend op te treden.

Meer uitgewerkt wordt de taak voor dit gemeentelijk bureau voor de jeugdzorg aldus omschreven:

1. het zoeken en onderhouden van contact met de scholen, ten aanzien van:
   a. sociale moeilijkheden, welke tot schoolmoeilijkheden leiden;
   b. psychologische en paedagogische moeilijkheden, uitgaand boven de gewone schoolgevallen.
2. het onderhouden van een geregeld contact met de jeugdorganisaties, de diverse instanties voor Kinderbescherming en de gemeentelijke organen, welke zich met bijzondere jeugdzorg bezighouden, in verband met:
   a. de contrôle op de gesubsidieerde jeugdverenigingen;
   b. de aanmoedigingen van culturele initiatieven (speciale muziek-, toneel- en filmvoorstellingen voor de jeugd);
   c. de toewijzing van gebouwen aan de Amsterdamse Jeugd Actie, die zelf voor de verdeling zorgt;
   d. de ten aanzien van de onder 1 genoemde gevallen nodig geachte behandeling.
3. het onderhouden van contact met de Rijksjeugdbureaux, vooral ten aanzien van het kampwerk.
4. het stimuleren en zo nodig organiseren van de nazorg. Wie deze omschrijving met aandacht leest, moet tot de conclusie komen, dat met dit voorstel voldaan wordt aan 3 verlangens en wel:
   a. getracht worde de dreigende ontsporing zo spoedig mogelijk te onderkennen (men zie punt 1);
   b. stimuleren, controleren en coördineren van het particulier initiatief (punt 2);
   c. een georganiseerde samenwerking tussen overheids- en particulier initiatief.

Behalve de oprichting van dit gemeentelijk jeugdbureau, zijn er nog meer plannen.

Indertijd vermeldden we reeds in ons orgaan, dat tengevolge van initiatief uit de bezettingstijd, na de bevrijding tot stand kwam het doorgangshuis „De

Vluchthaven", uitgaande van de Stichting de Vluchthaven.

Voorgesteld wordt nu, dit doorgangshuis te doen onderbrengen **in een gemeentelijke Stichting en het aantal „Vluchthavens" te brengen van één op drie en één van deze huizen te bestemmen voor de opname van meisjes.**

Als derde belangrijke voorstel vermelden we de opdracht aan het op te richten gemeentelijk Bureau voor de jeugdzorg, om na te gaan met welke bedragen de verschillende verenigingen, die plannen voor meer en nieuw werk indienden (de afdeling van onze Stichting behoort ook tot deze instellingen) moeten worden gesubsidieerd.

In totaal worden de kosten van het Bureau voor de Jeugdzorg geschat op *f* 46.500.—, voor de Doorgangshuizen op *f* 153.500.—, terwijl de verschillende verenigingen subsidieaanvragen indienden tot een totaal bedrag van *f* 300.000.— Mochten al deze bedragen nodig zijn, dan zou dus genoteerd moeten worden, een bedrag van *f* 500.000.—.

Een „MIJLPAAL" plaatsten we als titel boven dit artikel. Inderdaad, dat is het. Voor zover ons bekend, wordt thans in Nederland voor het eerst door een gemeente een groot plan aangepakt. Voor het eerst wordt ook begrepen, dat de school als orgaan dient te worden ingeschakeld en dat, wanneer de school werkt naar het devies: „straf sluit, toezicht omsluit, omgang ontsluit" daar vroegtijdig moeilijkheden kunnen worden onderkend.

De visiting teacher (men heeft bezwaar tegen dit woord) doet nu officieel zijn intrede. Van het belangrijke werk, dat in Amsterdam in dit opzicht reeds werd verricht, hopen we in een volgend nummer van ons orgaan enige indrukken te geven.

Wij herhalen, we juichen dit voorstel ten zeerste toe en we hopen, dat de Amsterdamse raad dit voorstel (hierop is gegronde hoop) eenstemmig zal aanvaarden en dat „Hoger Gezag" zal begrijpen, dat een dergelijke aanpak nodig is, wil werkelijk iets bereikt worden.

We weten, er zullen bezwaren rijzen. Men zegt in sommige kringen, dat de overheid hier te veel zelf wil doen. We ontkennen dit, we menen, dat hier juist een samengaan is tussen overheids- en particulier initiatief. Een „Mijlpaal" in de geschiedenis der Kinderbescherming. We prijzen ons gelukkig, dat twee mensen uit de kring van „Humanitas" aan dit werk mochten meewerken. Hulde brengen we aan den wethouder van Onderwijs en Jeugdzorg, mr. A. de Roos, lid van het bestuur van de afdeling Amsterdam van „Humanitas", voor dit voorstel en uit ervaring, als lid van de raadscommissie, weten we met hoeveel toewijding en belangstelling hij aan dit voorstel heeft gewerkt.

Uit naam der kinderbescherming zij hem hier een woord van dank gebracht. P. C. F.

Over de maatschappelijke positie van de gezinsverzorgster

Wat is een gezinsverzorgster?

Insiders grijpen voor de beantwoording van deze vraag naar het Rapport van Ned. Volksherstel, of naar de uitwerking daarvan voor de Ned: Herv. Kerk in het maandblad „Diakonia", en zeggen: we onderscheiden de gewone gezinsverzorgster en de sociale gezinsverzorgster of diaconale gezinsverzorgster. De gewone gezinsverzorgster dient in de normale gezinnen de taak van de huisvrouw, die wegens ziekte e.d. uitvalt, te kunnen overnemen. Zij moet een natuurlijke aanleg voor dit werk hebben, uit een goed gezin komen, aan haar vooropleiding worden minder hoge eisen gesteld. Aan de sociale gezinsverzorgster worden hogere eisen gesteld, omdat zij èn door hun persoonlijke aanleg, hun leeftijd en hun nadere scholing in staat moeten zijn, in a-sociale gezinnen leiding te geven. Bij de Ned. Herv. Kerk moeten zij in kleinere gemeenten in staat zijn, op de duur leiding te geven aan een groepje gewone gezinsverzorgsters.

De gezinsverzorgster A. heeft tot taak de huisvrouw bij te staan, wanneer deze thuis verpleegd wordt en zelf nog in staat is enige leiding aan de huishouding te geven. Zij heeft tot taak de huisvrouw te vervangen bij kortdurende afwezigheid van deze laatste of wanneer haar toestand tengevolge van haar ziekte haar verhindert haar taak te vervullen.

De gezinsverzorgster B. heeft tot taak de achterstand in het gezin in te halen en zo intensief mogelijk voorlichting aan de huisvrouw te geven om haar in zo kort mogelijke tijd in staat te stellen haar gezin naar behoren te verzorgen. Voorts heeft zij de sfeer in het gezin te verbeteren en het verantwoordelijkheidsbesef van de huisvrouw te versterken. De eigenlijke reclassering dient door een meer bevoegde kracht te geschieden.

Als we aan buitenstaanders de vraag voorleggen: wat is een gezinsverzorgster?, dan horen we: Gezinsverzorgster, dat is een mooi woord voor dienstbode; door er het tintje van sociaal werk aan te geven, worden meisjes, die er nooit aan zouden denken om dienstbode te worden, door een achterdeurtje binnengehaald om te voorzien in de dienstbodennood. Door het geven van gezinsverzorging wordt dan wel niet bereikt, dat de huisvrouw, die vroeger een dienstbode had, nu ook voortdurend een gedienstige om zich heen heeft, maar deze mevrouwtjes worden, doordat ze niet aan het zelf doen gewend zijn zo vaak ziek, dat de beschikbare gezinsverzorgsters altijd vastzitten in deze gezinnen en aan de onmaatschappelijke gevallen niet toekomen. Op die manier betekent het instituut van gezinsverzorging voor de volksklasse toch eigenlijk niets, ook al, omdat de huismoeders uit deze klasse niet zo gauw de behoefte aan hulp gevoelen en zich zo lang mogelijk willen redden met eigen volk.

Deze gedachtengang wordt gestaafd door de practijk die men in vele plaatsen kan waarnemen. Het doel waarmee men de gezinsverzorging aanpakt, gaat bijna altijd uit van de behoeften, die plaatselijk sterk verschillen, of eigenlijk moet ik het anders zeggen, want de behoeften vanuit maatschappelijk oogpunt bekeken, zijn in alle plaatsen gelijk: overal zouden sociaal gevormde gezinsverzorgsters nodig zijn, om door het doen van het huishoudelijk werk het vertrouwen van het gezin deelachtig te worden, daardoor de noden van de mensen beter te kunnen signaleren, en zo door samenwerking met ervaren sociale werksters mede te werken aan het eigenlijke gezinsherstel, waarom onze tijd schreeuwt. Dit geldt voor het platteland zowel als voor de stad, maar het doel waarmee men gezinsverzorging aanpakt, is sterk afhankelijk van het deel van de nood, dat binnen de gezichtskring ligt, van de groep, die het initiatief tot het aanstellen van

gezinsverzorgsters neemt en daardoor worden met de naam gezinsverzorgster vaak zulke verschillende begrippen gedekt.

We zien n.l. de volgende figuren:

a. Een kerkelijke gemeente, die de plicht kent haar gemeenteleden bij te staan bij ziekte en sociale nood, stelt gezinsverzorgsters aan. Hier zal men een groter aantal gezinsverzorgsters A. dan B. kunnen gebruiken, omdat onmaatschappelijke gezinnen als regel niet tot een kerkgenootschap behoren. Zelfs zou men in vele gevallen kunnen volstaan met jonge meisjes, die een cursus gezinshulp hebben gevolgd, want vaak zal de huisvrouw in staat zijn om leiding te geven. Op 't ogenblik is het nog niet mogelijk dat iedere gemeente opgeleide gezinsverzorgsters in dienst heeft, dus worden meisjes onder die benaming aangesteld, die nog geen enkele scholing in die richting hebben ontvangen.

b. De afdeling Sociale Zaken van een gemeente beschouwt het leiding geven aan de huisvrouwen van de door haar gesteunde gezinnen in sommige gevallen als een noodzakelijkheid, om de hulpverlening zo doeltreffend mogelijk te doen zijn. Zij kan niet anders dan gezinsverzorgsters B. inschakelen, doch daar de opleiding voor B. nog niet is aangevangen, moet zij zich in het gunstigste geval behelpen met A., die wel enige maatschappelijke scholing gehad hebben, maar waarvan slechts enkelen, die speciale karaktereigenschappen bezitten, die voor het werk onmisbaar zijn.

c. Fabrieken of bedrijven vragen gediplomeerde gezinsverzorgsters, maar nemen als die niet beschikbaar zijn, ook niet-opgeleiden, die het werk zullen doen dat men van hen verwacht, n.l. de huishouding verzorgen, in geval van ziekte van de vrouw van een arbeider, als bij niet verstrekken van deze hulp de arbeider van zijn werk zou moeten verzuimen. Bedrijven, die een goede sociale verzorging hebben, zullen als regel geen onmaatschappelijke gezinnen hebben, dus kan men volstaan met gezinsverzorging A, in vele gevallen met gezinshulpen.

d. Kruisverenigingen (in grote steden de G.G. en G.D.) kennen de huisverzorgsters, niet opgeleide krachten, die echter op enkele plaatsen wat lessen volgen en dan de naam gezinsverzorgster dragen, en ook inderdaad het werk van gezinsverzorgster A. verrichten. Op de duur zal men hier ook gezinverzorgster B. nodig hebben, want hoe vaak gebeurt het niet, dat door de wijkverpleegster pas de sociale nood ontdekt wordt.

e. Tenslotte gaat in sommige plaatsen de organisatie van de gezinsverzorging uit van Volksherstel, U.V.V. vrouwenvereniging of i.d. Ook dan verschil in doelstelling. Gaat men niet uit van de verzorging van een bepaalde groep (door verzekeringssysteem b.v.) maar werkt men met algemeen maatschappelijk doel, dan zal men in de grote steden behoefte gevoelen zowel aan gezinsverzorgsters A. en B. als aan gezinshulpen. In kleinere plaatsen zal het misschien voldoende zijn als men gezinshulpen heeft en enkele gez. verz. B. omdat het voor de laatsten toch lichamelijk en geestelijk te zwaar is voortdurend in onmaatschappelijke gezinnen te werken, en dit afgewisseld moet worden met medische gevallen in normale gezinnen. Zij kunnen dan speciaal die gevallen nemen, waar het overnemen van de gezinsleiding gewenst is. Doch alweer, er zijn niet voldoende opgeleide gezinshulpen,gezinsverzorgsters A. en nog in 't geheel geen gez. verz. B. dus behelpt men zich met wat men kan krijgen; waar geen gelegenheid tot opleiding is, geeft men de meisjes enkele lessen of cursussen naast hun werk. Meestal omvat dit niet meer dan een E.H.B.O.-cursus en wat kinderverzorging, maar bij de meisjes vestigt men het idee dat zij worden opgeleid tot gezinsverzorgster!

Dit alles is weinig bevorderlijk om het beroep van gezinsverzorgster te vestigen. En dit zal toch in de eerste plaats nodig zijn, wil men over een voldoend aantal meisjes en jonge vrouwen kunnen beschikken, die dit beroep willen uitoefenen. Want wat is het geval? Bij iedere categorie: de gezinshulp (17—20 jaar) de gezinsverzorgster A. (20—30 jaar), de gezinsverzorgster B (± 25—35 jaar), bestaat het practische werk hoofdzakelijk uit huishoudelijk werk, en we vertellen elkaar heus geen nieuwtje, als we zeggen, dat dit huishoudelijke werk als beroep niet bepaald in trek is. De oorzaken hiervan laten we nu maar rusten, maar iedereen is het erover eens, dat we volkomen vastlopen als dit niet verandert, en wel op korte termijn. Het massa-meisje, dat nu de fabrieken en ateliers bevolkt, warm maken voor huishoudelijk werk, zij het dan onder een nette titel, lukt niet (mislukking dienstbodeninternaten; de gratis opleidingen voor gezinshulp of voor gezinsverzorgster krijgen geen toeloop uit deze klasse), want van huis uit zit hier een ingewortelde haat tegen huishoudelijk werk als beroep, wat te begrijpen is, daar de moeders van deze meisjes meestal vroeger dienstbode zijn geweest. Dus niet alleen om de aard van het gezinswerk, maar ook al omdat het massa-meisje zich hiervoor niet beschikbaar stelt, zullen we ons moeten richten tot het beschaafde meisje b.v. uit het ontwikkelde arbeidersgezin, tot de boerendochter, die thuis wel gemist kan worden, tot het middenstandsmeisje, dat haar huishoudelijke aanleg op kantoor niet kan botvieren, tot de adspirant-studente, die eerst eens kennis wil nemen van de practijk van het leven, tot al diegenen, die huishoudelijk van aanleg zijn en liefde voor sociaal werk bezitten en die daar geen emplooi voor kunnen vinden in het beroep, waarvoor zij oorspronkelijk zijn opgeleid.

Tot nu toe bereiken we enkelingen uit deze klassen, die dit beroep dan uit ideële of godsdienstige overwegingen kiezen, en die bestand zijn tegen de oppositie van hun ouders, want ook in deze kringen is men erg bang dat hun dochters als „dienstmeid" gebruikt zullen worden.

Willen we uit deze kringen iets meer dan enkelingen bereiken, dan is het dringend noodzakelijk, dat de trits: gezinshulp—gezinsverzorgster A—gezinsverzorgster B een wettelijk beschermde ontwikkelingsgang vormt, waaraan overal dezelfde eisen voor vooropleiding, leerplan en arbeidsvoorwaarden worden gesteld.

Het is zeer zeker toe te juichen, dat het particulier initiatief zo actief in deze is, en op vele plaatsen ook de opleiding ter hand genomen heeft, maar ik kan nooit het gevoel van tijd- en energieverspilling van mij afzetten, als b.v. een Gronings meisje zich komt melden voor de opleiding in Amsterdam; als zij niet toevallig familie of verloofde in Amsterdam heeft, zou ik haar willen verwijzen naar een Groningse opleiding, doch hoe weet ik, als er al een opleiding is, of deze gelijkwaardig, beknopter of uitgebreider is dan de onze en met welke doelstelling deze opleiding is ingesteld: algemeen maatschappelijk of uit utiliteitsoverwegingen?

In hoeverre wordt door de bestaande opleidingen het leerplan uit het Rapport van Nederlands Volksherstel op de voet gevolgd? Verdient het geen aanbeveling hiernaar een onderzoek in te stellen en aan de hand van de resultaten in de practijk dit leerplan aan te vullen of te herzien? Zou het verder niet gewenst zijn, dat al degenen, die leiding geven aan het werk van de gezinsverzorging of de opleiding daartoe, zich eens met elkaar verstonden, opdat tenminste bij deze mensen een duidelijk omlijnd begrip kan ontstaan over het werk en de positie van de gezinsverzorgster. Er zijn zelfs maatschappelijke werk-

Een antwoord

In het „Maandblad voor Berechting en Reclasseering" van Maart 1947 schrijft de heer Rietveld uit Rotterdam een artikel over de positie van de werkkampen voor sociaal-labiele jeugd, waarbij ik, mede in verband met mijn artikelen in „Humanitas" van October en December 1946, gaarne enige kanttekeningen maak.

Vooraf de opmerking, dat het artikel van den heer Rietveld door mij toch wel op prijs wordt gesteld, al ben ik, zoals straks zal blijken, van mening dat zijn analyse van de huidige toestand niet juist is. Uit alles blijkt, dat hij gelooft in de mogelijkheid en in de noodzakelijkheid van kampwerk voor de sociaal-labiele jeugd, wat hem ertoe brengt *openlijk*, en dat is het juist wat ik in hem waardeer, aan te geven, dat naar zijn mening de schoen ergens wringt en waar die wringt.

Zijn critiek komt erop neer, dat Sociale Jeugdzorg bij „de verheffing van de jongens de nadruk legt op het aanleeren van vakbekwaamheid. Het belangrijkste orgaan in het huidige kampwerk is dan ook het vakontwikkelingsinternaat, waarvan het werkkamp het voorportaal is geworden. Het werkkamp hield op doel in zichzelf te zijn". Dit alles in tegenstelling tot de kampen die we voor de oorlog kenden voor de jeugdige werklozen, toen „het werkkamp..... was een sociaal-paedagogische injectie ter vorming van de binding met een gemeenschap".

Nu is het razend moeilijk te gaan discussiëren over het begrip gemeenschap, omdat de een een totaal andere inhoud aan dat begrip geeft als de ander. Daarom lijkt het me raadzaam den heer Rietveld te houden aan de practische uitwerking van zijn klacht over het verlies van een doelbewust streven naar het legggen van gemeenschapsbindingen, die tot uitdrukking komt in zijn bewering, dat de nadruk gelegd wordt op het aanleren van vakbekwaamheid. Het huidige kampwerk beschouwt, juist voor de sociaal-labiele jongens die dreigen onder te gaan in het onzekere bestaan van den loopjongen en loswerkman, de mogelijkheid van vakopleiding als een waardevol middel. Noch uit de theorie, noch uit de practijk blijkt dat in het huidige kampwerk dit middel tot doel is verheven, hetgeen voor de lezers van Humanitas wel is gebleken uit zijn artikel in het Decembernummer. Wilt U om een indruk te krijgen cijfers uit de practijk? In 1946 werden 354 jongens opgenomen in de vier werkkampen voor sociaal-labiele jongens boven de 15 jaar, doch in de vakinternaten kwamen in datzelfde tijdvak uit deze vier werkkampen slechts 65 jongens. De rest is na de sociaal-paedagogische injectie rechtstreeks vanuit het werkkamp gereclasseerd. Bovendien ken ik uit dat tijdvak niet één geval, dat door plaatsgebrek in het vakinternaat langer in het werkkamp moest blijven dan nodig was.

De heer Rietveld meent, dat „het op de voorgrond stellen van de vakontwikkeling en de nauwe band met de justitiële kinderbescherming (de) jeugdbeweging en volkshogeschool van het kampwerk (hebben) vervreemd en een zeker gevoel van bedreiging (hebben) doen ontstaan in de gestichtswereld". Het werk voor de sociaal-labiele jeugd is geen jeugdbewegings- of volkshogeschoolwerk; het is dat nimmer geweest en het moet dat nimmer worden. Het is kinderbeschermingswerk, reclasseringsarbeid of om het met andere woorden te zeggen, het behoort tot het terrein van de bijzondere jeugdzorg, terwijl jeugdbeweging, volkshogeschool en organisaties voor de ongrijpbare jeugd op het terrein van de algemene jeugdzorg werkzaam zijn. Dat wil niet zeggen, dat het niet dringend noodzakelijk is, dat jeugdbeweging enz. een nauw contact onderhoudt met het werk voor sociaal-labiele en andere kinderbeschermingsjeugd, dat wil evenmin zeggen dat de organisaties voor de sociaal-labiele jeugd geen middelen van de jeugdbeweging zouden mogen overnemen, op voorwaarde echter dat die middelen zijn aangepast aan de bijzondere geaardheid van de sociaal-labielen. Zo gebruiken wij het kampwerk als middel tot terechtbrenging van onze groep jongens, zoals de organisaties voor de werkloze jeugd het kampwerk, althans een voor die groep passende vorm van

---

sters, die niets willen weten van sociale gezinsverzorgsters, omdat zij vrezen, dat deze op hun terrein zullen komen, en die zich daarom bij de gezinszorg uitsluitend willen behelpen met gezinshulpen, van wie niet anders verwacht wordt dan het verrichten van huishoudelijk werk. Zoals ik boven reeds heb trachten aan te tonen, kan de sociale gezinsverzorgster juist meer bereiken dan de sociale werkster alleen, omdat de gezinsverzorgster door haar opleiding ook oog heeft leren krijgen voor de sociale nood die in het gezin kan heersen en die veelal niet direct ontdekt wordt door een maatschappelijk werkster, die af en toe eens op bezoek komt, maar wel door de gezinsverzorgster, die er dag in dag uit de vuile boel opruimt, en daardoor eerder vertrouwd wordt en meer te weten komt. Het spreekt vanzelf dat de gezinsverzorgster dan niet direct handelend optreedt, deze dingen alleen signaleert en doorgeeft aan de maatschappelijke werkster, die wel zoveel tact zal bezitten om een dergelijk geval in gemeenschappelijk overleg met de betrokken gezinsverzorgster te behandelen. Maatschappelijke werksters, belast met de gezinszorg en gezinsverzorgsters, belast met de gezinsverzorging, moeten elkaar aanvullen, zoals de verpleegster en de dokter elkaar aanvullen.

Hierover bestaat echter bij insiders ook nog geen communis opinio, deze kan pas verkregen, of in ieder geval voorbereid worden, door gemeenschappelijke besprekingen en artikelen in vakbladen, waardoor het mogelijk zou zijn, dat uit de practijk opgekomen ideeën door de overheid als algemene richtlijnen overgenomen konden worden, om een einde te maken aan de chaotische toestand die op 't ogenblik nog heerst ten opzichte van leerplan, positie en tewerkstelling, en die schade doet aan het beroep van gezinsverzorgster als zodanig.

Dat dit beroep hoogst noodzakelijk is, ook in de toekomst, wordt algemeen erkend, maar dan is het ook nodig dat men niet alleen aandacht besteedt aan de leniging van de ogenblikkelijke nood, doch dat men zich tegelijkertijd wijdt aan de vorming van meisjes, die zich tot dit werk aangetrokken voelen en die, als het beroep wettelijk beschermd is, eerder vrijmoedigheid zullen vinden b.v. een goed betaalde baan op te geven, om zich aan dit moeilijke, maar bij uitstek vrouwelijke werk te geven.

Wij verwachten, dat de instelling van de Centrale Raad voor de Gezinsverzorging deze ontwikkelingsgang zal bespoedigen en hopen dan op:

1e. Publicatie van de resultaten van een eventueel onderzoek naar alles wat door het particulier initiatief op het gebied van de gezinszorg en de gezinsverzorging is gepresteerd, waarbij gelet moet worden op de volgende punten:
   a. Het al of niet volgen van het leerplan van Ned. Volksherstel.
   b. Exploitatie van internaten (subsidie, bijdrage leerlingen, personeelsbezetting, inrichting, enz.).

kampwerk gebruikte voor die categorie. Als we dit en de historie van de jeugdbeweging, werk voor de jeugdike werklozen en de arbeid voor de sociaal labielen voor ogen houden, komen we eens en vooral los van de betreurenswaardige vergissing, dat het kampwerk voor de sociaal-labielen een voortzetting is van het werklozenwerk. Er is geen sprake van, dat Sociale Jeugdzorg zich heeft vervreemd van de jeugdbeweging en van de volkshogeschool; beide hebben hun eigen terrein en moeten hun middelen aanpassen aan de geaardheid van de jeugd die zij aan hun zorgen kregen toevertrouwd.

Al is de verwantschap, wat de geaardheid van de jongens betreft, met de gestichtswereld groter, toch hebben Sociale Jeugdzorg en de gestichtswereld ook ieder hun eigen terrein. Na erop gewezen te hebben dat gestichtsverpleging beoogt de jongen een heropvoeding te geven, wijst het rapport dat het Genootschap in 1938 over het werkkamp uitbracht, dat het kamp de rol speelt van inleiding om de onderneming van een wat moeilijk reclasseringsgeval mogelijk te maken, of van steunmiddel gedurende de loop van de reclasseringspoging om een bedreigd geval tot uiteindelijk succes te brengen. In het algemeen wijkt Sociale Jeugdzorg niet van deze taakbepaling af, en als eens een jongen in het kamp komt, die daar niet op zijn plaats is, is het Sociale Jeugdzorg, die probeert den jongen in een hem passende inrichting te krijgen, uiteraard in overleg om met goedvinden van de plaatsende instantie. Als Sociale Jeugdzorg zich hieraan houdt, en er is geen aanleiding het tegendeel te beweren, bestaat er voor de gestichtswereld geen enkele reden om zich bedreigd te voelen.

Resumerend meen ik dat de heer Rietveld, ondanks zijn ongetwijfeld goede bedoelingen, de plank mis slaat.

P. A. POLS.

Bovenstaand artikel zonden wij, ter voorkoming van een discussie, die zich over meerdere nummers van ons orgaan zou uitstrekken, ter kennisname aan den heer A. J. Rietveld.

Hiernevens plaatsen wij nu de beschouwing van den heer Rietveld.

RED.

---

d. Criterium voor hulpverlening in de gezinnen. Financiële regeling.
d. Eisen, die gesteld worden aan degenen, die leiding geven aan de gezinszorg en gezinsverzorging.
e. Arbeidsvoorwaarden voor gezinshulpen, gezinsverzorgsters A en B.
f. Het al of niet voldoen van niet-opgeleide gezinsverzorgsters en de eisen, die aan deze krachten worden gesteld.

2e. Een zodanige eenheid in de opleiding, waarvan de internaten doelmatig gespreid zijn, dat een gemeenschappelijke propaganda mogelijk is, en vermeden wordt, dat er onderlinge concurrentie ontstaat.

3e. Het beleggen van landelijke studiebijeenkomsten, eerst voor de leiding, later ook voor de gezinsverzorgsters zelf.

C. A. BUTTER.

Voor het Doorgangshuis „De Vluchthaven" te Amsterdam wordt gezocht

EEN DIRECTEUR

bij voorkeur bekend met het inrichtingsleven en op de hoogte van de kinderbescherming.
Sollicitaties met volledige inlichtingen in te zenden aan den secretaris: Mr. H. G. van Veen, 2e Helmersstraat 16, Amsterdam-W.

Doelstelling en plaats van het kampwerk voor sociaal-labielen

Alvorens op het bovenstaande antwoord van den heel Pols in te gaan, geef ik mede ter oriëntatie van de lezers van „Humanitas" eerst de strekking weer van mijn artikel in het Maart-nummer van het „Maandblad voor Berechting en Reclasseering".

De ontwikkeling van het kampwerk voor sociaallabielen geeft m.i. reden tot ongerustheid, omdat het de deelnemers niet datgene geeft, waaraan zij het meest behoefte hebben. Ik meen namelijk, dat sociaallabielen uit hun maatschappelijk evenwicht zijn geraakt, omdat zij de binding met een gemeenschap hebben verloren, of dreigen te verliezen. Kampwerk, dat zich met deze jongeren bezig houdt, dient daarom in de eerste plaats gemeenschapsvormend te werken.

De organisatie van het kampwerk van „Sociale Jeugdzorg" laat heel duidelijk zien, dat men niet in de eerste plaats beoogt: gemeenschapsvorming, doch vakopleiding. Dit kampwerk immers valt uiteen in twee vormen: het werkkamp en het vakinternaat. Het verblijf in het werkkamp beoogt den deelnemer geschikt te maken voor opneming in het vakinternaat. Dit werkkamp is geen doel in zichzelf, doch voorportaal.

Deze positie van het werkkamp acht ik onjuist. Pas wanneer het werkkamp geheel los komt te staan van het vakinternaat, kan het zich geheel en al toeleggen op de gemeenschapsvorming der deelnemers. En omdat een gemeenschap alleen tot stand kan komen in een gesloten groep is het noodzakelijk het werkkamp op vooraf bepaalde tijden te laten beginnen en eindigen en geen tussentijdse afvloeiing of toestroming van deelnemers toe te staan. In het huidige werkkamp is het thans een tussentijds komen en gaan met gevolg, dat van een gesloten meeslepend programma geen sprake kan zijn. Het streven, de deelnemers een vakopleiding te geven, verzwakt de gemeenschapsvormende kracht in het werkkamp.

Mijn ongerustheid is met het antwoord van den heer Pols blijven bestaan. Niet alleen omdat hij weigert in te gaan op de principiële vraag: gemeenschapsvorming of vakopleiding (de suggestie, dat de discussie gaat over het begrip gemeenschap laat ik geheel voor zijn rekening), maar omdat hij met cijfers wil aantonen, dat ik ongelijk heb met te beweren, dat het werkkamp voorportaal is van het vakinternaat. In 1946 gingen van de 354 jongens uit vier werkkampen voor sociaal-labielen er 65 naar de vakinternaten, dus nog geen 20 %.

Ogenschijnlijk is dit een afdoende weerlegging van mijn stelling, dat het werkkamp voorbereidt voor het vakinternaat. Doch deze cijfers kunnen ook anders geïnterpreteerd worden. Men zou uit deze 20 % ook kunnen concluderen, dat het programma der vakinternaten dient te worden herzien, opdat meer deelnemers van de werkkampen naar een vakinternaat kunnen worden overgeplaatst. En dat deze interpretatie geen theoretische veronderstelling van mij is, kunt u lezen op blz. 47 van het Februarinummer 1946 van het „Maandblad". Daar concludeert de heer Pols na geconstateerd te hebben dat: „slechts 40 % in aanmerking kan komen voor een opleiding in een van de vakken, voorkomende op het programma van de thans bestaande vakinternaten," als volgt: „Waar het nodig is onze sociaal-labiele elementen zoveel mogelijk door een vakopleiding steun te geven, dient het programma van de vakinternaten te worden herzien, opdat meer deelnemers van de werkkampen naar een vakinternaat kunnen worden overgeplaatst."

Dagboekblaadjes

Weer „onderbedeeld" of . . . makkerhulp?

Vandaag een goede dag voor alle sociaal denkende en voelende Nederlanders: het wetsontwerp—Drees is in de Tweede Kamer aangenomen. Verwacht mag worden, dat deze tijdelijke noodvoorziening nu ten spoedigste verdere behandeling krijgt en tot uitvoering komt. Eén speciaal punt noteer ik nu reeds in mijn dagboek. Bij de behandeling in de Kamer is er één der, door den Minister overgenomen, amendementen, dat ons — buitenkerkelijken — te denken geeft. Te denken en... te doen.

De heer Smeenk stelde voor, om bijdragen van kerkelijke en particuliere instellingen van weldadigheid niet als inkomsten aan te merken De Minister nam dit — m.i. — terecht over. Wie toch zou er bezwaar tegen maken dat op deze wijze vele ouden van dagen nog een extraatje krijgen boven het wettelijk-toegestane bedrag, zo hun persoonlijke toestand daar aanleiding toegeeft? De wet, „de staat", „de overheid" kan nu eenmaal en behoeft ook niet alles te regelen in het leven der mensen. De particuliere sector in de hulp van mens tot mens is een onmisbare, naast **en tezamen** met het werk der overheid. Maar het is een feit dat de niet-kerkelijke oudjes veelal niet zullen profiteren van de toegevoegde bepaling-Smeenk. Want al spreekt zijn overgenomen amendement over kerkelijke **en** particuliere bijdragen, we weten dat het hierbij practisch om de eerste gaat. Want ook als ze, zoals b.v. wel gebeurt, bij langdurig lidmaatschap van hun vakbond een extra bedrag krijgen, valt dit buiten deze bepaling van genoemd overgenomen amendement. Want een vakvereniging is vanzelfsprekend geen instelling van weldadigheid.

Ook nu is het dus weer zoals onlangs Mr. J. A. W. Burger, Lid v. d. Tweede Kamer en zelf van Prot. Christelijke huize, in het N.V.V.-orgaan „De Vakbeweging" vaststelde i.v.m. „het gebrek aan charitatieve organen in de „moderne" arbeiderswereld":

„Persoonlijk ben ik er van overtuigd, dat de niet-kerkelijken ten deze onderbedeeld zijn". Dit oordeel kunnen we uit de praktijk van ons dagelijks werk slechts beamen. Dit zal voorlopig zo blijven, we zien het weer bij genoemde aanvulling van deze verblijdende noodvoorziening-ouden van dagen. De buitenkerkelijken die in bepaalde individuele gevallen een extraatje nodig hebben zijn weer „onderbedeeld" om met Mr. Burger te spreken. Ze staan ook nu bij een stuk maatschappelijke zorg weer „in de kou", zo ze extra „verwarming" nodig hebben. Tenzij .... tenzij georganiseerd-buitenkerkelijk-Nederland eindelijk gaat inzien dat ook in deze op haar een plicht rust bij het aanvullen van de sociale maatregelen, door hulpverlening in individuele nood. B.v. door „Humanitas" op onbekrompen wijze in de gelegenheid te stellen ook hier voor dit volksdeel als instelling van weldadigheid op te treden. Of om het te zeggen in de taal van m'n vriend P. C. F.: „Makkerhulp" — — — „Makkerhulp"!!

Strafregister en minderjarigen.

Vandaag een moeder op bezoek gehad van een vroegeren pupil.

Ja, ze kwam nog eens praten over haar jongen, zoals ze ook wel deed toen Kees in het tehuis onder mijn toezicht verbleef. Vol zorgen — toen en nu — over z'n toekomst, deze moeder met het keurige gezin. Nette arbeidersmensen waar men nooit met politie of justitie in aanraking kwam tot Kees op z'n 14e jaar, door omgang met slechte vrienden, geld weggenomen had bij z'n patroon. De voor dit gezin stellig zegenrijke maatregel van gezinsvoogdij was toen niet toegepast en de jongen ter beschikking van de Regering gesteld.

Alle mogelijke moeite deed de moeder „die schande" te verbergen voor familie, buren en vrienden. En Kees bleek de zegen van een goed gezin waard: na betrekkelijke korte tijd in doorgangshuis en werk-

---

Hieruit blijkt overduidelijk, dat de heer Pols destijds op het standpunt stond, dat het werkkamp bedoeld is als voorportaal van het vakinternaat. Thans beweer ik hetzelfde en nu zegt hij, dat ik abuis ben. Een en ander geeft mij aanleiding hem te vragen of hij thans nog voorstander is van een uitbreiding der vakontwikkelingsmogelijkheden. Zo ja, dan is hij mij een andere bijwijsvoering schuldig voor zijn boude bewering, dat ik de plank missloeg.

Dat in 1946 van de deelnemers der vier werkkampen nog geen 20 % naar de vakinternaten ging, acht ik inmiddels een onverwachte versterking van mijn betoog, dat het bij de sociaal-labielen niet in de eerste plaats gaat om vakontwikkeling, doch om iets anders, m.i.: gemeenschapsvorming. Moge sociale Jeugdzorg hieruit deze conclusie trekken: *Verbreking van de band tussen werkkamp en vakinternaat en versterking van de gemeenschapsvormende kracht van het werkkamp.*

Thans de plaats van het kampwerk in het geheel der jeugdvorming. Wat de heer Pols hierover zegt is teleurstellend: „Het werk voor de sociaal-labiele jeugd..... behoort tot het terrein van de bijzondere jeugdzorg." Terwille van enkele honderden sociaal-labielen, die met kinderbeschermingsorganen in aanraking komen, rekent hij het gehele werk voor de sociaal-labiele jeugd tot de bijzondere jeugdzorg. En de duizenden jonge mensen dan, die met een ontwrichte maatschappij in botsing zijn gekomen en zullen komen, omdat deze maatschappij niet alleen hun behoefte aan gemeenschap onbevredigd laat, doch zelfs gemeenschapsontbindend werkt? Het werk ten behoeve van deze sociaal-labielen tot de bijzondere jeugdzorg te rekenen met zijn overwegend op individuele behandeling ingestelde werkwijze is principieel onjuist.

De uitspraak van den heer Pols komt voor den belangstellenden toeschouwer van de ontwikkeling van het kampwerk overigens niet onverwacht. Hij heeft de hang naar de kinderbescherming kunnen bespeuren aan symptomatische maatregelen b.v. het aan het observatiehuisrapport denkende invulformulier nodig voor aanvraag om een kampplaatsing; de neiging in de kampen de deelnemers lang vast te houden; de opening van de Tehuizen voor Werkende jongens. Te verwachten is nu, dat deze ontwikkeling voortgang zal vinden en alle geruststellende woorden van den heer Pols ten spijt, zal de gestichtswereld een gereserveerde houding ten opzichte van het kampwerk blijven innemen.

Tenslotte nog: „de betreurenswaardige vergissing, dat het kampwerk voor de sociaal-labielen een voortzetting is van het werklozenwerk." Dat heb ik niet beweerd, integendeel: ik betreur het, dat het kampwerk zover is afgegroeid van de eerste werkkampen voor jeugdige werklozen, die bij uitstek gemeenschapsvormend hebben gewerkt. Zij kenden ook niet de vakopleiding; die kwam later, helaas.

Rotterdam. J. A. RIETVELD.

kamp te hebben doorgebracht volgde voorwaardelijk ontslag en proefplaatsing thuis. Hij kreeg werk en zo kon de moeder me nu vertellen: het ging met den nu haast meerderjarigen Kees uitstekend. De oude wonde scheen geheel hersteld, de „schandvlek" in dit keurige gezin uitgewist. „Maar, zo gaat de moeder verder met haar verhaal: „kort geleden solliciteerde hij naar een betrekking bij het rijk en kreeg hij bericht dat zijn sollicitatie was afgewezen wegens „slecht gedrag". „En dat", zegt ze, „terwijl hij nu al bijna twee jaar zo z'n best doet". „Kees was er helemaal van onderste boven, heeft als een klein kind gehuild, wilde niet eten en zei in ze'n verwarring en teleurstelling dat je dan misschien maar beter een dief kon zijn." „Ik ben direct naar het gerecht gegaan of het daar misschien vandaan kwam van dat slechte gedrag en een mijnheer zei daar tegen me dat dat zo was, want van die diefstal toen m'n Kees 14 was, stond op z'n strafregister en daar was niets meer aan te doen". De tranen springen haar nog in de ogen onder dit verhaal. Maar diezelfde ogen lichten op in blijdschap als ze dan vertellen gaat, dat ze dagen aan het lopen is geweest „om het hoger op te zoeken" en tenslotte de mededeling heeft ontvangen dat „het geschrapt" is. Ik zeg haar maar niet, dat het twijfelachtig is of deze mondelinge mededeling als officiël beschouwd kan worden, want dat het een onwrikbaar voorschrift is, behorende bij de „straf", ook daar waar in feite geen straf is toegepast. Want ter beschikking-stelling van de regering is immers **geen** straf maar een **maatregel**. Waarom de moeder weer de loden lastopleggen en haar als mijn mening kenbaar maken dat hier, vooral ten opzichte van jeugdigen een meer dan wreed middel wordt toegepast en gehandhaafd, zo volkomen in strijd met onze moderne begrippen op paedagogisch en psychologisch gebied? Laat deze moeder, zo denk ik, maar het veilige gevoel dat „de schandvlek", dank zij haar liefde en toewijding niet alleen verdwenen is uit haar gezin, maar ook van die hatelijke harde en wrede papieren welke men „strafregister" noemt en dat ook de meest gereclasseerde burger als een spookbeeld blijft vervolgen. Maar wel wordt het tijd — meer dan tijd — dat er meer gebeurd dan hier en daar plaatselijk, via commissies, „bewijzen van goed gedrag" afgeven. Voor strafrechterlijke minderjarigen (dat zijn dus **kinderen** tot en met 17 jaar!) kome er althans eindelijk een van moderne en humane opvatting blijkgevende algemene regeling! Niet alleen de weer herstelde en in het spoor gebrachte vroegere delinquenten hebben er recht op, maar ook de vele toegewijde kinderbeschermers die daartoe een bijdrage hebben geleverd. Ook hen gaat die thans voor het leven te stellen „aantekening in het strafregister" aan.

Dat zij mede-ijveren voor een spoedige afschaffing ervan in de huidige toepassing en werking is de wens van

JOB.

Het wetsontwerp Drees

Het wetsontwerp „De Noodregeling voor Ouden van Dagen" door Minister Drees bij de Staten Generaal ingediend, is door de Tweede Kamer zonder hoofdelijke stemming aanvaard. Dit is een zeer verheugend bericht. Wij houden er ons van overtuigd, dat een spoedige beslissing door de Eerste Kamer zal volgen en dat wij dan niet meer behoeven te spreken van het wetsontwerp Drees, maar van de WET DREES.

De Ouden van Dagen en den voorsteller wensen wij met dit succes van ganser harte geluk. Niet aan alle wensen zal dadelijk kunnnen worden voldaan, maar deze eerste stappen, die het mogelijk maken, om van een indirect recht op uitkering te spreken, zijn de vermelding meer dan waard.

Zoals bekend, zullen bij de uitvoering van de wet, de Raden van Arbeid en Technische Apparaten van de Rijksverzekeringsbank worden ingeschakeld, terwijl nauw contact zal worden gezocht met de Districtsraden voor het Consumentencrediet. Eveneens, zoals bekend, dat in verschillende plaatsen bij de uitreiking van steun, zoals dit tot dusver geschiedde door de Gem. Organisaties van Sociale Zaken, vrijwillige krachten waren ingeschakeld. Onze sectie van de Vrijw. Verzorgers te Amsterdam is daarvan het voorbeeld. Vooral op aandringen van de Vakbeweging kwam jaren geleden tot stand de Vereniging van Modern Georganiseerde Vrijwillige Verzorgers, die na de totstandkoming van onze Stichting, zich bij onze Organisatie aansloot.

In zekere zin zal door de nieuwe wet het werk van deze Organisatie worden verminderd. Natuurlijk zijn er naast de Ouden van Dagen, andere in nood verkerenden, die de hulp van de Gem. Instelling van Sociale Zaken niet zullen kunnen ontberen en waarbij onze vrijw. verzorgers kunnen blijven ingeschakeld. Hun werk wordt dus niet geheel overbodig. De vraag rijst echter, of er geen ander werk in de toekomst valt te verrichten. Om richting te geven aan onze gedachten, wijzen wij erop, dat wij de Ouden van Dagen, die gesteund werden door de Gem. Instellingen kunnen splitsen in twee groepen, en wel:

a. diegenen, die in Tehuizen en Inrichtingen zijn ondergebracht;
b. diegenen, die nog zelfstandig een huis bewonen, of bij vrienden of bekenden zijn ingetrokken.

Als ik denk aan het plaatsen in Tehuizen en Inrichtingen, dan moet ik weer onderscheiden de Gem. Inrichtingen en de Part. Instellingen. Ik geef nu alleen maar een voorbeeld, dat ontleend is aan de Amsterdamse toestanden.

In Amsterdam kennen wij het Gemeentelijk Verzorgingshuis. Gerust mogen wij zeggen, dat dit Gem. Verzorgingshuis voor Ouden van Dagen in Amsterdam niet bepaald gunstig stond aangeschreven. Een jaar geleden is daar een nieuwe directeur benoemd. Deze nog betrekkelijke jonge man, die zeer voortvarend is, heeft gelukkig talrijke verbeteringen aangebracht, maar toch, wie het Gem. Verzorgingshuis in de Roetersstraat bezoekt, zal niet tot de conclusie kunnen komen: Hier zou ik met een gerust gevoel mijn eigen ouders plaatsen. Toch moet het deze kant uit en in de allereerste plaats is er dus de taak mede van onze afdelingsbesturen en van de besturen van secties vrijw. verzorgers, om zich af te vragen, wat er in hun gemeente ten opzichte van deze Ouden van Dagen thans geschiedt en welke verbeteringen er nu tengevolge van de wet Drees, die voor de gemeente tot resultaat heeft een aanzienlijke inkrimping van uitgaven voor dit doel zullen en moeten geschieden.

• Binnen korte tijd zal de Amsterdamse Gemeentebegroting in openbare zitting worden gehandeld en wij zijn ervan overtuigd, dat over deze aangelegenheid nog heel wat woorden zullen worden gewisseld.

Wij hopen t.z.t. verslag te kunnen doen van wat er in Amsterdam is gezegd en welke nieuwe plannen werden aangeduid.

Wat de Particuliere Verplegingstehuizen betreft, het is vanzelfsprekend dat de factor winst hier geen rol zal mogen spelen en belangstelling voor deze kwesties moet bij onze afdelingsbesturen aanwezig zijn. Degene, die in de plaats van zijn inwoning ervaring heeft op dit gebied, dele ons dit mede.

Nog een andere vraag rijst er en dat is deze: Kan er niets gedaan worden voor de culturele zorg voor de Ouden van Dagen, die, vertoeven bij kinderen, bij familieleden, nog hun eigen huishouding doen, of op kamers wonen? In Amsterdam is indertijd tot stand gekomen een Vereniging van en voor Ouden van Dagen „De Arend", over welke Vereniging ik in het Maartnummer 1946 van ons orgaan een kort bericht

plaatste. Deze Vereniging organiseert voor de Ouden van Dagen middag-bijeenkomsten, waar getracht wordt, hun wat ontspanning te geven.

Ik wil niet zeggen, dat het werk van deze vereniging reeds op een dusdanig peil staat, dat dit een voorbeeld kan zijn voor andere plaatsen, maar aangezien het initiatief is uitgegaan van Ouden van Dagen en dezen zelf door toetreding als lid van deze Ver. actief in dit werk worden betrokken, leek het mij wel wenselijk, hier de aandacht op te vestigen. Het is maar weer een suggestie. Ik vraag mij n.l. af, of hier voor onze afdelingsbesturen geen taak is, en hebben zij niet de vraag te stellen, dat mede door particulier initiatief hier iets tot stand zou kunnen worden gebracht, dat door de Overheid kan worden gesteund. In dit verband wijs ik nog op het artikel, dat voorkomt in het maandblad „De Gemeente" van 15 Maart 1947, met als titel „De taak der Gemeente met betrekking tot de Zorg voor Ouden van Dagen".

Nogmaals, de vraag rijst: Is hier geen aanleiding tot nieuw initiatief? In onze kring hebben wij het toch altijd zo gezien, dat wij mede de verantwoordelijkheid dragen voor onze Ouden van Dagen. Er zijn door de Wet Drees naar onze mening nieuwe mogelijkheden. Laten wij die nu bespreken en proberen te doen wat mogelijk is.

Mag ik tot slot vragen aan degenen, die de leiding hebben van onze Secties voor Vrijwillige Verzorging, wat er in hun Gemeente reeds geschiedde en wat zij menen, dat er nog gedaan moet worden? P. C. F.

Uit onze afdelingen

Rotterdam.

Van deze afdeling ontvingen we het jaarverslag over 1946. Er blijkt ook hier onder moeilijke omstandigheden een flink stuk werk ter opbouw van „Humanitas" verzet te zijn. Aan de verschillende onderdelen van het maatschappelijk werk kon aandacht worden gewijd. Zo waren bij de sectie Kinderbescherming 26 gezinsvoogden actief. De sectie Gezinshulp was werkzaam bij het bezoeken en hulp verlenen aan gerepatrieerden en andere wijze van bijstand in gezinnen. Deze bijstand kon ook van materiële aard zijn door verstrekking van „H.A.R.K." goederen, waarin onze afdeling betrokken is geweest.

65 medewerkers(sters) namen deel aan het reclasseringswerk voor politieke delinquenten. Op het adviesbureau konden reeds velen advies en bijstand ontvangen.

Het gehele verslag geeft een duidelijk beeld hoe ook in onze grote havenstad ernstig wordt gestreefd de humanistische bevolkingsgroep in het maatschappelijk werk te betrekken.

Enschede.

Op 16 Maart had deze afdeling een bijeenkomst belegd waar onze landelijk secretaris sprak over: „Maatschappelijk Werk in deze tijd". Het was een uitstekend geslaagde bijeenkomst. Na de uitvoerige uiteenzetting van Faber, die met grote aandacht werd gevolgd, volgde een gezamenlijke broodmaaltijd. Hierna een geanimeerde gedachtenwisseling waarbij de inleider gelegenheid kreeg om nog een vurig pleidooi voor deelneming aan het werk van „Humanitas" te houden.

We zijn er van overtuigd, dat mede door de medewerking van de pers, deze zo goed geslaagde bijeenkomst het werk in Enschede ten goede zal komen.

Edam.

U zult wel zeggen: „daar zijn ze toch zo ingesneeuwd geweest dat ook het werk van „Humanitas" wel bevroren zal zijn geraakt." Maar de afdelingsvoorzitter kon ons toch schrijven: „onze laatste vergadering stond in het teken van het toezichthouden op politieke gestraften, met welke arbeid wij ons geheel hebben belast. Veel werk is daar op zo'n kleine plaats niet aan, maar het feit dat deze aanvraag via het Gemeentehuis direct — als vanzelfsprekend — bij ons terecht kwam, zegt wel iets". Inderdaad het zegt ons zelfs veel: dat daar in Edam door „Humanitas" een goed stuk werk wordt tot stand gebracht.

Leeuwarden.

Ook uit het hoge Noorden hadden we lange tijd niets gehoord. Begrijpelijk voor het land met de elfstedentocht en zo.....

Dit heeft echter niet belet dat onze vrienden in de Friese hoofdstad een collecte hebben gehouden op 15 en 17 Maart die maar eventjes... *f* 1700.— opbracht. Ook de verdere propaganda voor „Humanitas" blijkt daar niet vergeten te zijn, ondanks sneeuw, ijs en elfstedenverwikkelingen. Onze hulde Friese vrienden, voor dit schitterende voorbeeld aan onze andere afdelingen! Want collecten zijn ook elders mogelijk.

Amsterdam.

Op de gecombineerde besturenvergadering met de vertegenwoordigers van onze districten, gehouden op 8 Maart, bleek welke activiteit in de afgelopen tijd was ontwikkeld. Van de vele duizenden gezinnen die bezocht waren i.v.m. de uitreiking van kleding etc. waren een 2000 op ons bureau, althans ten dele, geholpen aan het gevraagde. Met deze arbeid zal tot ongeveer medio Juni kunnen worden doorgegaan en zoveel mogelijk oude aanvragen worden afgewerkt. De sectie reclassering ontplooide steeds meerdere activiteit: bijna 80 reclassenten door het Genootschap tot Reclassering aan ons opgegeven hebben een toezichthouder van „Humanitas". Ook de sectie Kinderbescherming staat voor een belangrijke uitbreiding van haar arbeidsveld, wat betreft het aanvaarden van gezinsvoogdij.

Onze adviesbureau's in de verschillende buurten maakten een onderwerp van bespreking uit en op 22 Maart besprak ons bestuurslid mej. A. Stolk de vraagstukken die hierbij aan de orde komen. Maandelijks zal op deze wijze voorlichting worden gegeven.

Enige gevallen van gezinsverzorging kwamen opnieuw onder onze hoede. Het ogenblik dat we naast de secties Reclassering en Kinderbescherming er ook een krijgen voor gezinszorg is dan ook niet ver meer.

Tezamen met de A.J.C. en de afdeling Bijzondere Jeugdzorg zal door ons het toezichtwerk onder de jeugdige politieke delinquenten ter hand worden genomen. Een bijeenkomst aan dit vraagstuk gewijd wordt gehouden op Maandagavond 28 April in „Het Anker", Pr. Hendrikkade 142. Spreker is de heer Klaas Toornstra.

Ons cursuswerk van dit seizoen wordt besloten door de reeks „De Armenwet en Vrijwillige Verzorging". Inleiders mr. A. Büchenbacher, dr. W. H. Schuller en mr. J. in 't Veld. Noteren **al onze medewerkers(sters)** de data: 18-25 April en 2 Mei?

Dan: de propaganda en de financiën. Een folder, bevattende een korte maar heldere uiteenzetting over „Wat is, wat doet, wat wil „Humanitas" kwam in 10.000 exemplaren van de pers. Vrienden daarmee er op uit en begunstigers gewonnen. Dan zullen wij ons werk uitbreiden en versterken tot zegen van velen. J. B.

„DE KUNST EN HET MISDEELDE KIND."

Op 30 Maart j.l. vond in het City-theater ten behoeve van onze Stichting een kunstochtend plaats, waaraan volkomen belangeloos medewerkten: de organist de Roo, de operazanger Otto Couperus, de voordrachtskunstenares Stine Lerou, de zangeres Martina Kal en de V.A.R.A.-musici Rutger Schoute en Harry Wiggelaar.

Als spreker trad op de heer Koos Vorrink. Het City-theater was eveneens voor dit doel belangeloos afgestaan.

Het was een prachtochtend. Het programma stond op een zeer hoog peil en de spreker Koos Vorrink wist als altijd zijn gehoor te boeien en hield een vurig betoog voor het werk, dat door „Humanitas" wordt verricht.

Jammer genoeg was het aantal bezoekers gering, zodat de financiële baten niet groot zijn.

Onze alg. secretaris trad die ochtend als voorzitter op en in zijn sluitingswoord gaf hij als devies uit: „Mis is wer" wat betekent: Wij komen terug en wij zullen trachten, het beter te doen.

Propagandistisch kunnen wij toch zeggen, dat deze ochtend uitstekend geslaagd is en wij zijn ervan overtuigd, dat, zij het op den duur, „Humanitas" nog wel vruchten van deze ochtend zal plukken.

P. C. F.

N.V. DE ARBEIDERSPERS - AMSTERDAM